

ESTLi kaitsemeetmete poliitika

Sissejuhatus

1. Eesti Seksuaaltervise Liit (ESTL) usub, et kõigil, kellega kokku puutume, on õigus olla kaitstud igasuguse kahjustamise, väärkohtlemise, hooletussejätmise ja ärakasutamise eest, sõltumata nende vanusest, seksuaalsusest, seksuaalsest sättumusest, soost, soolisest identiteedist või selle väljendusest, rassist, etnilisest või rahvuslikust päritolust, usutunnistusest või veendumustest, partnerlusstaatuses, rasedus- või vanemlikust seisundist, puudest, tervise või muust seisundist. Eesti Seksuaaltervise Liit ei salli väärkohtlemist ega ärakasutamist vabatahtlike, usaldusisikute, töötajate¹ ega kellegi muu poolt, kes on seotud Eesti Seksuaaltervise Liiduga.
2. Eesti Seksuaaltervise Liit teadvustab, et väärkohtlemisest, ärakasutamisest ja ahistamisest vaba olemise õigust on pühaks peetud ka rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates seadustes, näiteks ICERD, ICCPR, ICESCR, CEDAW, CAT, CRC, CRPD². Eesti Seksuaaltervise Liit tunnistab lisaks, et seksuaalne ärakasutamine ja väärkohtlemine on üks soopõhise vägivalla vormidest.
3. Eesti Seksuaaltervise Liidu pühendumus tagada seksuaalõigused kõigile isikutele hõlmab pühendumist vabadusele ja kahju tekkimise eest kaitsmisele. Noortele keskendumine on Eesti Seksuaaltervise Liidu töö keskmes.
4. Eesti Seksuaaltervise Liit leiab, et kõigile lastele, noortele ja haavatavatele täiskasvanutele turvalise keskkonna loomine nõuab kõigi vabatahtlike, usaldusisikute ja personali koostööd. Kaitsega muredest peavad teavitama kõik, kelle poole nendega pöördutud on.

---

¹ Töötajate all mõeldakse kõiki palgalisi töötajaid: alalised, tähtajalised ja ajutised töötajad; sealhulgas töötajad, agentuuritöötajad, konsultandid, praktikandid ja töövõtjad.

² Rahvusvaheline konventsioon rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, Kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, Majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt, Konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, Piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastane konventsioon, Lapse õiguste konventsioon, Puuetega inimeste õiguste konventsioon.

5. Eesti Seksuaaltervise Liit kohustub kogu oma töö kestel tegelema ennetus-, teavitus- ja reageerimistegevuste kaudu kaitsemeetmete rakendamisega.

Eesmärk ja rakendusala

6. Käesoleva poliitika eesmärk on kaitsta lapsi ja haavatavaid täiskasvanuid väärkohtlemise ja ärakasutamise eest, mis võib olla põhjustatud nende kokkupuutest ESTL-ga
  - a. *ESTL-i vabatahtlike, usaldusisikute, töötajate, partnerite ja kõigi teiste ESTL-ga seotud isikutega;*
  - b. *ESTL-i programmide ja tegevuste kavandamine ja rakendamine.*
7. Poliitika sätestab ESTL-i poolt võetud kohustused ja kehtib kõigile vabatahtlikele, usaldusisikutele ja töötajatele.
8. Kui murekohaks on üle 18-aastased ja alla 25-aastased vabatahtlikud, kellel pole täiendavaid haavatavusi, võetakse vastu otsus vabatahtliku endaga nõu pidades, kas selle probleemiga oleks kõige parem tegeleda kaitsemeetmete korra või vabatahtlike kaasamise ja suunamise korra abil.
9. ESTL võtab teiste laste ja haavatavate täiskasvanutega kokkupuutuvate organisatsioonidega ühendust ainult siis, kui nad nõustuvad ja järgivad ESTL-i kaitsepoliitika ja korra nõudeid ja põhimõtteid.

Definitsioon

10. Käesolevas poliitikas viitab kaitsmine ESTL-i kohustustele kaitsta lapsi ja haavatavaid täiskasvanuid ESTL-ga kokkupuutest tuleneva kahju eest.
11. Seda poliitikat kohaldatakse ka ESTL-i abisaajate suhtes³, kuna tunnistatakse, et abisaajad on alid võimu kuritarvitamise ohvriks olemisele ja seetõttu saab neid pidada haavatavaks. See ei tähenda abisaajate endi jaoks negatiivset varjundit, vaid pigem tagab, et ESTL täidab oma kaitsekohustusi terviklikult.

---

³ ESTL-i abisaaja on keegi, kes saab ESTL-lt teenust või osaleb ESTL-i tegevuses. ESTL mõistab, et alla 18-aastastele isikutele tagatud õigused ja kaitse rahvusvahelise ja riikliku õiguse mõistes erinevad mõnikord täiskasvanute õigustest. Need erinevused on seotud kõigi inimõiguste aspektidega, kuid nõuavad seksuaalõiguste osas erilisi lähenemisviise. ESTL alustab eeldusest, et alla 18-aastased isikud on õigussubjektid ja et imiku-, lapse- ja noorukiea erinevates etappides on teatavad õigused ja kaitse suuremal või vähemal määral olulised.

12. Täiendavad kaitsega seotud määratlused on esitatud allpool toodud sõnastikus.

Juhtpõhimõtted

13. *Võimu suurendamine* - otsuseid juhib ellujäänu (kannatanu), eesmärgiks on teadliku nõusoleku saamine, kui ellujäänu on täisealine, ning ellujäänu arvamuste väljauurimine ja austamine, kui ellujäänuks on laps või täiskasvanu, kes ei saa ise oma teadlikku nõusolekut anda. ESTL püüab tagada, et suhtlus toimuks sobivas keeles ja vormis.
14. *Ennetamine* - parem on tegutseda enne kahju tekkimist. ESTL tunnustab ennetustegevuse võtmerolli kaitsetegevustes ning tagab selle arendamist ja inimesi kuritarvitamise ja ärakasutamise eest kaitstuna hoidvate turvaliste teenuste pakkumist. Sealhulgas rakendatakse reklaamide, heategevuslike ürituste ja koolituste korraldamisel ning kuritarvitamise tuvastamisel toe pakkumisel kaitsemeetmetest lähtuvat visiooni.
15. *Kaitse* - kuritahtlikku käitumist ei tolereerita üheski keskkonnas. ESTL-i juhatus, koostööpartnerid ja muud partnerid osutavad teenuseid sellisel viisil, mis ei vähendaks kuidagi nende kaitsekohustusi. ESTL-l on kindlad kanalid konfidentsiaalsete ja (vajadusel) anonüümsete teavituste esitamise võimaldamiseks. ESTL reageerib turvalisusmuredele asjakohaselt ning pakub ellujäänutele (ohvritele) tuge ja esindust.
16. *Partnerlus* - ESTL osutab oma teenuseid koostööpartnerite kaudu ja tunnustab, et ka kohalikel kogukondadel on oma roll hooletusse jätmise ja väärkohtlemise ennetamisel, avastamisel ja nendest teatamisel. ESTL-i üldpädevuse tagamise vaimus jälgib ESTL, et ka koostööpartnerid järgiksid kaitsestandardeid ja vajadusel seksuks, kui need jäävad vastuvõetavast tasemest allapoole.
17. *Proportsionaalsus* - ESTL tunnustab, et elu pole riskivaba. ESTL toetab kõiki juhatuse, koostööpartnerite ja muude partnerite tegevusi, mis on seotud riskide tuvastamise ja nende leevendamisega, olemata samas liigselt riskikartlik. ESTL tagab, et tema reageeringud on proportsionaalsed iga juhtumi asjaolude ja ellujäänu (ohvri) soovidega ning kujutavad endast kõige vähem häirivat reageerimist.
18. *Vastutus* - ESTL tegutseb ausalt, järgib menetlusnõudeid ning on läbipaistev ja vastutustundlik. ESTL lisab oma aastaaruandesse ka anonüümseid kaitseandmed. ESTL teadvustab, et ehkki kaitsmise eest vastutab igaüks, vastutavad nõukogu ja tegevdirektor lõppkokkuvõttes selle eest, et ESTL-s oleks kaitsekultuur olemas.

Rakendamine

19. Juhatuse ja osakonnajuhatajate kohustuseks on tagada käesoleva poliitika vastav rakendamine, järelevalve ja ülevaatamine.
20. ESTL määrab ühele oma töötajale lastekaitseametniku rolli. See isik tagab, et töötajad tunneksid standardeid ja oleksid laste kaitsmisega seotud probleemide lahendamisel esmased reageerijad.

ESTL peab:

- a. Teadvustama oma vastutust laste, haavatavate täiskasvanute ja abisaajate kaitsmisel.
- b. Olema kursis kohalike lastekaitse ning haavatavate täiskasvanute kohase seadusandluse ja kohustustega.
- c. Tagama IPPF-i kaitsejuhtumitest teatamise korra järgimise.
- d. Veenduma, et kõiki kaitsepoliitika rikkumisi käsitletaks nõuetekohaselt ning registreeritaks ja talletataks turvaliselt, piiratud juurdepääsuga.

Ennetamine

21. ESTL on pühendunud ohutute värbamistingimuste heade tavade järgimisele oma kaitsekohustuste täitmise osana.

Nende hulka kuuluvad:

- a. Üksikasjalikud kandideerimisvormid ja ametijuhendid, mis sisaldavad asjakohaseid viiteid kaitsekohustusele.
- b. Isiklik avalikustamise vorm.
- c. Karistusregistrite kontroll.
- d. Kvalifikatsiooni ja kogemuste kontroll
- e. Viimistletud intervjuud, mis hõlmavad nii kaitset, võrdsust kui mitmekesisust.
- f. Vähemalt kaks soovitusallikat.
- g. Käitumisjuhendid lepingu osana.
- h. Põhjalikud organisatsiooni sotsialiseerimise protsessid, mis hõlmavad ka kaitsetegevusi.
- i. Rikkumiste avalikustamist kirjalikul teel.

22. ESTL peab:

- a. Veenduma, et kõigil töötajatel oleks juurdepääs käesolevale poliitikale, et nad tutvuks sellega ja tunneksid oma kohustusi.
- b. Veenduma, et kogu personal oleks käitumisjuhendit lugenud, sellest aru saanud ja järgiks seda.
- c. Kavandama ja läbi viima kõiki oma programme ja tegevusi sellisel viisil, mis kaitseks lapsi, haavatavaid täiskasvanuid ja abisaajaid igasuguse kahjustumisriski eest, mis võib tekkida kokkupuutel ESTL-ga. See hõlmab ka viisi, kuidas programmide kaudu üksikisikute kohta teavet kogutakse ja edastatakse, ning riskianalüüside kasutamist.
- d. Töötajate ja nendega seotud töötajate värbamisel, juhtimisel ja lähetamisel rakendama rangeid kaitsemeetmeid. (ESTL-i tööhõivepõhimõtted).
- e. Kindlustama, et töötajad saaksid kaitsealase väljaõppe tasemel, mis on võrdeline nende rolliga organisatsioonis, kuid vähemalt selliselt, et kõik vabatahtlikud, usaldusisikud ja töötajad teaksid, et väärkohtlemist ei sallita ning et kõik probleemid registreeritakse ja võetakse arvesse.
- f. Kindlustama, et juhid ja juhendajad vastutavad selle eest, et kaitsepoliitika ja -protseduurid oleksid täielikult nende vastutusalas.
- g. Panustama sellise keskkonna loomisesse ja säilitamisse, mis hoiaks ära kaitsepoliitika rikkumised ja edendaks käesoleva poliitika rakendamist.
- h. Teatama IPPF-i ülemaailmsete juhtumite teatamise üksusele mistahes muredest või kahtlustest, mis on seotud mistahes töötaja või seotud personali rikkumiste kaitsega.

Aruandlus

23. ESTL peab:

- a. Veenduma, et meiega koos töötavatel töötajatel ja kogukondadel oleksid kaitseprobleemidest teatamiseks olemas ohutud, sobivad ning juurdepääsetavad vahendid.
Kolm võimalust kaitseprobleemidest teatamiseks:
  - anonüümsete kaebuste jaoks ESTLi veebinõustamissüsteemi kaudu (https://www.amor.ee/http://amor.ee/kysi_nou1)
  - mitteanonüümsete murede/kaebuste korral lastekaitsetöötajale/tegevdirektorile
  - üldiselt IPPF-i SafeReport'i lehel (<https://www.ippf.org/ippfsafereport>)
- b. Veenduma, et kõik isikud oleksid teadlikud vajalikest lisameetmetest lapse või haavatava täiskasvanu mure korral.

- c. Pakkuma kaitset kõigile vabatahtlikele, usaldusisikutele ja töötajatele, kes muredest või kaebustest teatavad, vastavalt töökohapõhistes eeskirjades sisalduvatele rikkumisest teatamise põhimõtetele.

Reageerimine

24. ESTL peab:

- a. Teostama järelkontrolli kaitseprobleemide teavituste ja murede üle kiiresti ja vastavalt käesolevale poliitikale ja ESTL-i korrale ning kohalikele õigusaktidele ja seadustest tulenevatele kohustustele.
- b. Rakendama asjakohaseid distsiplinaarmeetmeid töötajate suhtes, keda leitakse olevat vastuolus käesoleva poliitika või tegevusjuhendiga.
- c. Veenduma, et reageerimine oleks suunatud ellujäänutele, pidades ellujäänute vajadusi uurimisprotsessis esmatähtsatena.
- d. Pakkuma ESTL-i töötajate või ESTL-ga seotud isikute poolt põhjustatud kahju korral ellujäänutele (ohvritele) tuge, sõltumata sellest, kas ametlik uurimine viiakse läbi või mitte. Kohalike tuge pakkuvate organisatsioonide ja kontaktide nimistu peab olema vabalt kättesaadav. Käesolev loetelu peaks muuhulgas sisaldama teavet juriidilise, nõustamisalase, meditsiinilise ja psühhosotsiaalse toe võimaluste kohta. Tuge käsitlevaid otsuseid juhib ellujäänu (ohver).
- e. Kaitseprobleemide lahendamise korral tagama, et protsessi kõigis etappides järgitaks asjakohast konfidentsiaalsust. Juhtumi ja sellele järgneva juhtumikorraldusega seotud teavet tuleks jagada ainult teadmismajaduse põhimõttest lähtuvalt ja seda tuleks kogu aeg hoida turvalisena, vastavalt ESTL-i konfidentsiaalsuse ja teabe jagamise poliitikale. Konfidentsiaalsuspõhimõtte alusel tuleb eelistada ellujäänut, mitte väidetavat vägivaldset ja seda ei tohiks kasutada vabandusena murele vastama jätmisel.
- f. Veenduma, et ülemaailmsete juhtumite teatamise üksusele, ja vajaduse korral juhatustele, edastatakse kord kvartalis turvameetmete värskendusi.
- g. Tagama vahejuhtumite korrapärane ülevaatamine ja nendest õppimine.

25. Käesolev poliitika vaadatakse igal aastal uuesti läbi.

Seotud poliitikad:

- a. Vabatahtlike poliitika
- b. Töökohapoliitika
- c. Tööhõive põhimõtted
- d. Konfidentsiaalsuseeskirjad

Ohutu värbamise kontrollnimekirja

ESTL on pühendunud ohutute värbamistingimuste heade tavade järgimisele oma kaitsekohustuste täitmise osana. Minimaalseima nõudena peavad ESTL-i liikmesühendused, koostööpartnerid ja partnerorganisatsioonid samuti seda kontrollnimekirja järgima.

Töökuulutused

Peaks sisaldama vähemalt järgmist:

„ESTL on pühendunud laste, noorte ja haavatavate täiskasvanute heaolu kaitsmisele ja edendamisele ning eeldab, et kõik töötajad, vabatahtlikud, töövõtjad ja partnerid jagavad seda kohustust“.

Töö kirjeldus

Peaks sisaldama vähemalt järgmist:

- Teadaanne: Ülaltoodud
- Roll: Pidada kinni selle rolli turvalisuse tagamise aruandlus- ja jälgimisnõuetest.
- Isiku kirjeldus: Näidata üles turvalisuse tagamise probleemi mõistmist ja sellele pühendumist kohalikes ja rahvusvahelistes oludes.
- Isiku kirjeldus: Näidata üles valmisolekut allkirjastada ja järgida ESTL-i toimimisjuhendit ja kaitsepoliitikat.

Avalikustamine

Taotlejad peavad allkirjastama teabe avaldamise dokumendi, millega teadvustatakse, et ESTL avalikustab isiku mistahes ebaõige tegevusega seotud toimingud kirjalikul teel.

Tööhõive ajaloo lünkade uurimine

Tööhõive ajaloos esinevate lünkade osas tuleb kandidaadi või soovitajaga alati järelkontrolli teha ja, kui seda peetakse vajalikuks, tuleks taotleda tõendusmaterjali.

Karistusregistri andmete kontroll

ESTL tunnistab oma vastutust mitte lubada keelatud isikutel teadlikult töötada haavatavate isikute rühmadega (sealhulgas lastega). ESTL teavitab asjakohaseid kohalikke kontrollijaid, kui üksikisik eemaldatakse ametikohalt kahju tekitamise või haavatavate rühmade (sealhulgas laste) kahjustamise ohu tõttu.

Kvalifikatsiooni, kogemuste ja sobivuse kontrollimine.

- Vaja on vähemalt kaht kirjalikku soovitusi, mis hõlmavad selgesõnaliselt küsimusi laste või haavatavate täiskasvanutega töötamiseks sobivuse kohta.

- Soovitajatega rääkimine
- Viimistletud intervjuud, mis hõlmavad nii kaitset, võrdsust kui mitmekesisust

Lepingu üksikasjad

Töölepingud peaksid sisaldama viidet ESTL-i toimimisjuhendile. Eraettevõtjaga leping peaks sisaldama lauset: „Lepingut allkirjastades kinnitan, et olen individuaalne töövõtja, olen tutvunud ja nõustun selle lepingu tingimustega ning olen lugenud ja aru saanud ning nõustun järgima ESTL-i tegevusjuhendit.”

Kohustuslik sissejuhatav kaitse- ja iga-aastane turvakoolitus

Kirjalike avalduste tegemine

ESTL avalikustab kirjalikult, kui keegi on tõsise üleastumise tõttu vallandatud või enne juurdluse lõpetamist töölt lahkunud. Kirjalikud teated tuleks saata ainult personaliosakonna poolt kinnitusega, et need pärinevad just personaliosakonnast, nii on selge, et need on kontrollitud ja kinnitatud.

Kaitseprobleeme ja uurimisi sisaldavad personaliosakonna toimikud

Neid faile tuleks säilitada andmekaitse suunistes toodud tähtaegadest kauem, tagamaks teabe olemasolu, kui hiljem mõni isik nõuaks ESTL-lt soovitusi.

Kaitsemeetmete ERIALASÕNASTIK

ESTL-i jaoks tähendab kaitse üldiselt inimeste tervise, heaolu ja inimõiguste kaitsmist ning võimaldamist neil elada kahjustamisest, kuritarvitamisest ja hoolimatusest vabalt. See tähendab kõigi mõistlike meetmete rakendamist kahju, eriti seksuaalse ärakasutamise, väärkohtlemise ja ahistamise vältimiseks; kaitsta ESTL-ga kokkupuutuvaid inimesi, eriti haavatavaid täiskasvanuid ja lapsi taolise kahju eest; reageerida kahju tekkimisel vastavalt. Taoline määratlus põhineb ESTL-i väärtustel ja põhimõtetel ning kujundab ESTL-i loodavat kultuuri. Erilist tähelepanu pööratakse mistahes võimu, usalduse või haavatavuse ärakasutamise (olgu see tegelik, võimalik või ainult katse) ennetamisele ning sellele reageerimisele, eriti kui see on suunatud seksuaalsetele eesmärkidele.

Laste ja haavatavate täiskasvanute kaitse (SCVA)

ESTL-i jaoks reguleerib SCVA konkreetselt laste ja haavatavate täiskasvanute väärkohtlemise ja ärakasutamise kõigi vormide ennetamist. See hõlmab ka seksuaalse ärakasutamise ja väärkohtlemise ennetamist (PSEA). Kaitsmine paneb abisaajad ja mõjutatud isikud meie tegevuse keskmesse. Kaitsemeetmeid kohaldatakse järjekindlalt ja ilma eranditeta kõigis ESTL-i programmides ning ka partnerite ja töötajate poolt. See nõuab ettenägelikult kõigi kahjustus-, ärakasutamise- ja kuritarvitamisriskide tuvastamist, ennetamist ja nende eest kaitsmist ning riskide realiseerumisel väljakujunenud, vastutustundlike ja läbipaistvate reageerimis-, teatamis- ja õppimissüsteemide olemasolu. Need süsteemid peavad olema ellujääjakesksed ja pakkuma asjakohast kaitset ka süüdistatavatele, kuni nende süüd tuvastatakse.

Haavatav täiskasvanu (riskirühmas täiskasvanu)

See, vahel nimetatud ka kui riskirühmas täiskasvanu, on tavaliselt isik, kes ei pruugi suuta enda eest hoolitseda ega end kaitsta kahju või ärakasutamise eest. Neil võib lasuda suurem väärkohtlemise ja ärakasutamise oht näiteks järgnevate tegurite tõttu: sugu, vaimse tervise probleemid, õppimis- või füüsilised häired, vanus, seksuaalne sättumus või loodusõnnetuste ja konfliktide mõjul saanud tagajärjed.

ESTL-i haavatavate täiskasvanute poliitika ja korra mõistes käsitleb ESTL oma kasusaajaid⁴ haavatavate täiskasvanutena. Selle põhjuseks on tõdemus, et võimu kuritarvitamine võib kehtida ka ESTL-i abisaajate puhul. See ei tähenda abisaajate endi jaoks negatiivset varjundit, vaid pigem tagab, et ESTL täidab oma kaitsekohustusi terviklikult.

Laps

ÜRO lapse õiguste konventsioon (CRC) annab eriõigused ja kaitse kõigile alla 18-aastastele isikutele. Käesoleva poliitika raames kasutatakse terminit „lapsed”, viidates alla 18-aastastele isikutele.

---

⁴ ESTL-i abisaaja on keegi, kellele ESTL teenust osutab või kes osaleb ESTL-i tegevuses.

Noor inimene

Ettevõttesisese programmpõhise töö korraldamise ja andmete kogumise eesmärgil määratleb ESTL kooskõlas ÜRO-ga noori kui kõiki isikuid vanuses 7–26 aastat.

Konfidentsiaalsus

Konfidentsiaalsuse põhimõtted kaitsevad teavet volitamata avaldamise eest. „Konfidentsiaalne“ tähendab, et teave pole üldteada ja omab mingit väärtust iseenesest. See kehtib nii isikutuvastusliku teabe kui ka delikaatsete dokumentide kohta. Konfidentsiaalset teavet tuleks jagada ainult teadmismajaduse alusel, st et seda jagatakse ainult siis, kui on olemas põhjus, et isik peab midagi oma rolli täitmiseks teadma.

Laste väärkohtlemine ja hooletusse jätmine

Mõnikord nimetatud ka laste väärkohtlemiseks - igasuguse füüsilise ja emotsionaalse väärkohtlemise, seksuaalse väärkohtlemise, hoolimatuse või hooletuse tõttu väärkohtlemise või ärilise või muu ärakasutamise vormid, mis kahjustavad lapse tervist, ellujäämist, arengut või väarikust, vastutus-, usaldus- või võimusuhte kontekstis. Laste väärkohtlemise laias määratluses eristatakse viit alatüüpi - nendeks on füüsiline väärkohtlemine; seksuaalne väärkohtlemine; hoolimatus ja hoolimatu kohtlemine; emotsionaalne väärkohtlemine ja ärakasutamine. (WHO 1999/2002)

Kahjustamine Üksikisiku õiguste psühholoogiline, füüsiline ja mistahes muul viisil rikkumine.

Psühholoogiline kahjustamine Emotsionaalne või psühholoogiline väärkohtlemine, sealhulgas, kuid mitte ainult, alandav ja alaväärstav kohtlemine, näiteks sõimamine, pidev kriitika, halvustamine, pidev häbistamine, isoleerimine ja teistest eraldamine.

Kaitse seksuaalse ärakasutamise ja väärkohtlemise eest (PSEA)

Viitab töötajate või seotud personali poolt mõjutatud elanikkonnale suunatud seksuaalse ärakasutamise ja väärkohtlemise ennetamisele. Mõiste tuleneb ÜRO peasekretäri bülletäänist seksuaalse ekspluateerimise ja väärkohtlemise eest kaitsmise erimeetmete kohta (ST/SGB/2003/13).

Suguline väärkohtlemine

Seksuaalse olemusega tegelik või ähvardatud füüsiline kallaletung kas jõudu kasutades või ebavõrdsetes või sunniviisilistes tingimustes.

Seksuaalne ärakasutamine

Haavatava positsiooni, võimupositsiooni või usalduse kuritarvitamine seksuaalsetel eesmärkidel, sealhulgas, kuid mitte ainult, raha, sotsiaalse või poliitilise kasu saamise eesmärgil

teise inimese seksuaalne ärakasutamine. See määratlus hõlmab inimkaubandust ja tänapäevast orjust.

Ellujäänu

Kuritarvitatud või ärakasutatud isik. "Ohvri" asemel kasutatakse sageli mõistet "ellujäänu", kuna see vihjab tugevusele, vastupidavusele ja ellujäämisvõimele, kuigi iga isik otsustab ise, kuidas end nimetada.